

Till Försäkringskassan

Om ändringar i Finsam-lagen

Styrelsen för Samordningsförbundet Södra Vätterbygden lämnar följande förslag till ändringar i lagstiftningen

Utöka inte med fler parter

Behåll grundstommen med Finsam – samverkan mellan AF, FK, region och kommuner. Det är tillräckligt prioriterat och komplicerat. Samarbete med polis, Migrationsverk, Kriminalvård m fl kan fortsätta byggas upp lokalt, när behov och intresse finns.

Öka statusen på samverkan (tillägg efter samråd med andra förbund)

Överväg hur kunskapen om och statusen för Finsam och samverkan kan öka. Kan krav ställas att konsekvenserna på samverkan ska ingå i konsekvensanalyser mm vid lagändringar, omorganisationer och andra ändringar som berör Finsams målgrupp?

Mer flexibla regler angående styrelsers sammansättning

Tillåt de lokala medlemmarna att enas om lämplig sammansättning av styrelserna. Idag kan förbund bestå av över 10 kommuner, som alla måste ha varsin ledamot och ersättare i styrelsen. Samtidigt har region, AF och FK normalt bara varsin ledamot. Det ger en mycket skev balans, mycket stora styrelser och stora administrativa kostnader. Om man ger de lokala medlemmarna möjlighet att till exempel dela på platser så att hälften av kommunerna har varsin ledamot och andra hälften har varsin ersättare, och detta skiftar vartannat år, så ges alla möjlighet till insyn och delaktighet. Ersättarna behöver i så fall ha samma möjlighet att komma med yrkanden och reservera sig som ledamöterna, och ha rätt till arvode även när ordinarie ledamot är närvarande.

Mer flexibilitet vad gäller valbarhet till förbundsstyrelse

Tanken är god med § 12, att man får att vara valbar till styrelsen ska vara ledamot eller ersättare i kommun- eller regionfullmäktige. Men det ställer ibland till problem. Det kan göra att de personer som är mest engagerade och berörda i kommunala eller regionala nämnder, till exempel ordföranden i socialnämnden, inte är valbar. I de nämnder som är mest berörda av Finsam saknas krav på att man ska ingå i kommun- eller regionfullmäktige. Därför bör sådant krav inte heller finnas för förbundsstyrelserna.

Öppna för att förbunden kan vara verksamhetsansvariga

Det är självklart att alla individriktade insatser ska utföras av någon av förbundens medlemmar, att förbunden inte ska bli en femte myndighet. Men det finns tillfällen då

ingen av medlemmarna har möjlighet att ta på sig samordnaruppdraget för mycket god gemensam verksamhet. Det bör förtydligas i lagen att förbund kan vara verksamhetsansvariga, till exempel för ESF-projekt eller strukturinriktad verksamhet, så länge utförande och individadministration hanteras av de ingående parterna. Till exempel bör projektledare och ekonom kunna vara anställda av förbund.

Utöka medlen till förbunden

Antalet personer i utanförskap ökar och går allt längre ned i åldrarna. Medlen behöver därför öka till samordning av insatser. Senaste årens beslut av Försäkringskassan och Nationella Rådet att förbund inte får utöka sina medel genom att söka bidrag från andra parter typ Leader, MUCF, Vinnova och ESF+ anser vi inte stämmer med lagstiftarens intentioner då lagstiftningen skapades. Gör det tydligt i lagen att förbunden har möjlighet att utveckla och utöka sitt arbete med stöd av externa medel.

Det är också viktigt att få en tydlig upptrappning av statens medel till Finsam, eftersom behoven av samordnat stöd ökar hela tiden och många fler kommuner har anslutit sig till samordningsförbund. Eftersom varje kommun och region måste få tid att hinna planera för en ökad budget så behöver statens besked om medels-utrymme komma mycket tidigare än idag.

Uppföljning Finsam

Styrelserna har idag inte möjlighet att fullfölja sina uppdrag att insatser som finansieras ska följas upp och utvärderas. Även om SUS hade stora brister gav systemet många möjligheter att följa deltagares progression, som saknas helt idag. Det är angeläget att säkra upp hur uppföljning och utvärdering ska kunna genomföras. Motsvarande regler bör gälla för Finsamfinansierade verksamheter som gäller för projekt inom ESF+.

Förenkla administrationen

Samordningsförbund är mycket små parter jämfört med kommuner och regioner. Ändå måste vi ha samma typ av administration som dessa – diarieföring, offentlighet, diverse styrdokument, följa GDPR och arkivlag mm. Samma regler gäller för styrelsen som för kommunfullmäktige. Samma krav på årsredovisningar och revision gäller som kommuner m fl. Överväg om det finns möjlighet att förenkla reglerna för förbunden, för att minska tiden som varje kansli måste lägga på administration istället för på Finsams uppdrag samordning av rehabilitering.

Om det är svårt att påverka via lagstiftningen så bör Nationella rådet ges i uppdrag att underlätta mer för förbunden genom t ex mallar och goda exempel.

Jönköping 2024-06-03

Styrelsen för Samordningsförbundet Södra Vätterbygden